

OPOWIADANIA

Tadeusz Borowski

Tadeusz Borowski - "Pożegnanie z Marią" → pojęcie paktu autobiograficznego

Maria:

- narrator Tadek, Maria jest jego ukochaną, wraz z przyjaciółmi studiuje na różnych kierunkach humanistycznych, Tadek jest poetą i wydaje tomik wierszy

Funkcjonują w dwóch światach: życie studenckie, świat okupowanej Polski

Bohater pracuje w składzie budowlanym. Razem z Marią pędzi bimbler i go rozprawdają.

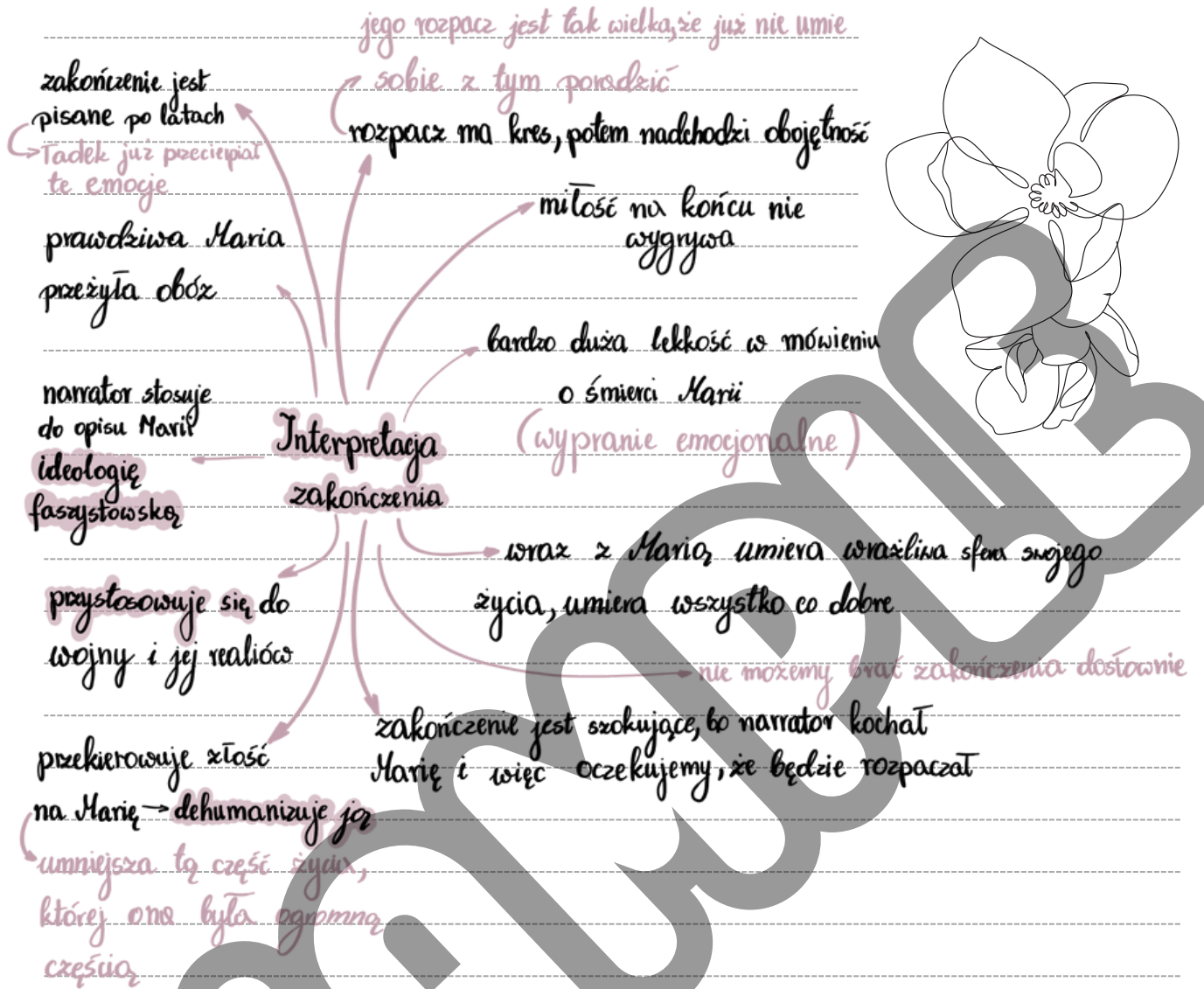
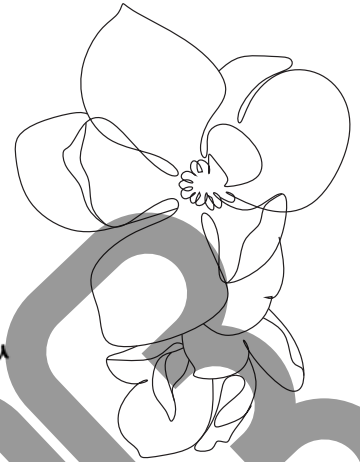
Na ulicach Łapanka - należy mieć uporządkowane dokumenty i znajomości.
Życie jest pełne kompromisów dotyczących własnego systemu wartości

Tadek i kierownik pomagają uciekinierom

Opowiadania zawierają wątki autobiograficzne, pierwsze dwa z nich wskazują, że są to dokumenty, pakt autobiograficzny → literatura dokumentalna nie ma piękna.

Autor pisze opowiadania bezpośrednio po wyjściu z niemieckiego obozu. Pokazuje realizm życia w obozie. Autor zachęca, aby utożsamiać z nim Tadeka. Zachęca by przeczytać, oczami bohatera, traktować go jako realną osobę, a nie postać fikcyjną.

Borowski zabił Marię w opowiadaniu, aby zawrzeć antypakt (zaprzeczenie paktu autobiograficznego).

zmusza byśmy znajdowali rozwiązania

z jednej strony to literatura faktu, ale nie możemy zapominać, że to tylko literatura

Rampa:

„Czy my jesteśmy ludzie dobrzy?”

→ opis czynności napisany formą bezosobową, odsuwa od siebie winę, wszyscy tak robią

pytanie o dobro

→ czy można w obozie mówić w kategoriach dobra i zła

→ w obozie panują prawa wyznaczające obozowy system moralny

→ zderzenie moralności europejskiej z realiami obozu

→ pytanie nie ma znaczenia w obozie, bo tam ważne jest, by przeżyć

Wartości wykształcone w społeczeństwie soc. kruche

Opis wydarzenia z punktu widzenia Tadeusza, który jest tam pierwszy raz:

• bohater nie radzi sobie z emocjami,

• jest mu słabo, trzęsie się, wymiotuje

• przechodzi przemianę: od niedowierzania i niezgody do nienawiści do przyoczonych ludzi (porzucie się emoci), wykorzystanie się na najstarszych

metoda krótkich obrazów

- wiele scen i postaw

- nie pogłębianie refleksji nad innymi (tylko nad sobą)

- myślenie filmowe

Praca na rampie kolejowej podczas przybycia nowego transportu do obozu, selekcja ludzi: młodzi i zdrowi przeznaczeni do pracy, starsi i dzieci skazywani na śmierć.

Przykłady:

Prometeusz,
Chrześcijaństwo,
Hiob - cierpienie
niezawinione

człowiek nie
jest w 100%
istotą wolną

homo patiens

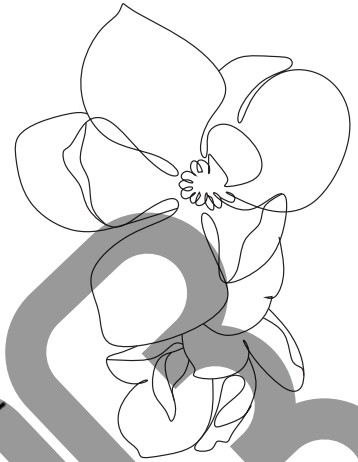
człowiek
cierpiący

archetyp postawy
ludzkiej

człowiek często cierpi
dlatego, że jego życie
jest kontrolowane

Opowiadaniu:

- cierpienie poświęca się dla czegoś,
np. dla wartości
- cierpienie niezawinione

Hierarchia wartości w sytuacjach granicznych.

W „Proszę państwa do guru.”

→ obowiązuje odwrócony dekalog

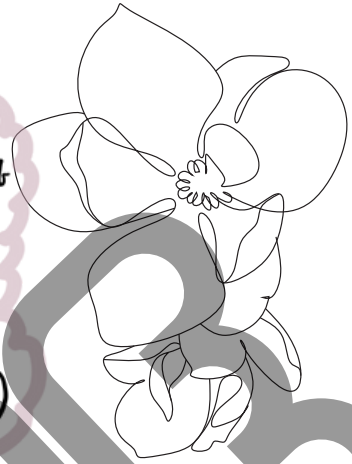
→ dwie różne postawy: dostosowanie się do zasad
obożowy, heroizm

→ jako kontekst drugie opowiadanie (mężczyźni
grający w piłkę, gdzie ludzie obok nich idą na
śmierć)

Kobiety los w FKL

- obóz kobiecy jest niedokończony
- kobiety płaczą mężczyznom za pracę (swoim ciałem)
- kobieta jest towarem, kobieta jest usługą
- dehumanizacja kobiet
- niektóre kobiety zachodziły w ciążę → SS-manki obiecywały im lepsze warunki życia, a potem zastawały zabite
- SS-manki były wyjątkowo okrutne
- obóz odbierał kobiecie kobiecość (np. golenie głów, straszliwe warunki higieniczne)
- w obozie jest puff - dom publiczny, burdel obozowy → obraz normalności, członkowie czuli się tam jak w domu, więźniarki mogły z tego skorzystać w nagrodę za dobrą pracę
- los kobiet był gorszy od mężczyzn (jednak mało mówi się o kobietach i ich życiu obozowym)
- zaczynają się uczyć obozu po pewnym czasie

dla mężczyzn to był jedyny sposób by nawiązać jakikolwiek kontakt (mężczyźni budują obóz)

pokazanie miśności

W obozie rozwijały się romanse, miłości:

- mężczyzna przekuca jajko (jedzenie) przez ogrodzenie kochance → dowód wielkiej miłości → jedzenie nie było łatwo dostępne, kto miał jedzenie miał władzę
- najbezpieczniejsze miejsce do romansowania to latryny